

УДК 336.1

JEL F31, O23

DOI 10.32782/2786-765X/2025-10-9

Кретов Д.Ю.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри банківської справи,
Одеський національний економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7129-4040>

Кретова О.І.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Одеський національний економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4191-1375>

Ігнатенко Д.Ю.

студентка,
Одеський національний економічний університет

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

Стаття присвячена актуальній проблемі впровадження цифрових валют центральних банків (ЦВЦБ), яка набуває все більшого значення в умовах стрімкої цифровізації глобальної економіки та зростання популярності приватних цифрових активів. Мета дослідження полягає в аналізі міжнародного досвіду розробки та тестування ЦВЦБ, вивченні їх впливу на економіку різних країн та розробленні рекомендацій щодо адаптації стратегій впровадження цифрових валют з урахуванням національних особливостей. Запропоновано модель класифікації країн за рівнями готовності до впровадження ЦВЦБ, заснованої на економічних, технічних та соціальних факторів. Дана модель дозволяє визначити найбільш ефективні стратегії для інтеграції цифрових валют та мінімізації пов'язаних з ними ризиків. В висновках підкреслено, що успішна реалізація ЦВЦБ може сприяти сталому розвитку фінансових ринків, розширенню доступу до фінансових послуг та підвищенню довіри до цифрових фінансових інструментів серед населення.

Ключові слова: Центральний банк, цифрова валюта центрального банку, блокчейн, кібербезпека, платіжна система, монетарна політика.

Постановка проблеми. Сучасна світова фінансова система знаходиться на етапі масштабної трансформації, пов'язаної із прискореною цифровізацією. В останні роки розвиток таких технологій, як блокчейн, поширення криптовалют та швидке скорочення частки готівкових платежів формують нові виклики центральним банкам. Одним із найбільш значущих феноменів поточного часу стає розробка та впровадження цифрових валют центральних банків – ЦВЦБ (central banks digital currencies – CBDC). Ця тенденція не тільки відображає сучасні технологічні запити, але й обумовлюється необхідністю адаптації грошово-кредитної системи до умов, що змінюються в світовій економіці. Слід наголосити, що пандемія COVID-19 стала каталізатором цифрової трансформації у багатьох секторах економіки. Прискорений перехід до віддаленого формату роботи та зростання обсягів електронних платежів спровокували зниження популярності готівкових розрахунків. Це,

у свою чергу, загострило питання збереження центральними банками контролю за грошовою емісією та стабільністю національних валют. В умовах стрімкого розвитку децентралізованих фінансових технологій та збільшення частки криптовалют на ринку, державні регулятори опинилися перед необхідністю вироблення ефективної відповіді на нові виклики. Наукові дослідження показують, що близько 86% центральних банків у всьому світі займаються розробкою власних цифрових валют. За прогнозам Банку міжнародних розрахунків, до 2030 р. в обіг буде введено 15 роздрібних ЦВЦБ, спрямованих на широке коло користувачів, а також дев'ять оптових ЦВЦБ, призначених для операцій на фінансових ринках. Ці дані наголошують на масштабності явища та значимість проблеми для глобальної фінансової системи. У той самий час використання ЦВЦБ розглядається не лише як спосіб підвищення фінансової інклюзії, а й як інструмент зміцнення фінансового суверенітету

країн за умов конкурентного тиску з боку приватних криптовалют.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика доцільності та можливих результатів функціонування цифрової валюти центрального банку представлена в багатьох роботах західних і вітчизняних авторів. Дослідження робіт вітчизняних авторів за останні декілька років свідчать, що вони вивчають сутність ЦВЦБ (С. Ходакевич, К. Пономаренко та С. Урванцева [1]), світовий досвід впровадження цифрової валюти центрального банку (О. Чернишова, К. Возняковська та С. Башлай [2], В. Корнівська [3], М. Король та О. Михайлюк [4]), можливості та ризики ЦВЦБ (О. Боднар, В. Красноноженко, Т. Нестерчук та К. Тіщечкіна [5]) та перспективи подальшого розвитку та регулювання (О. Олійник [6], І. Нападовський [7] та інші).

Мета статті. Метою статті є розгляд світового досвіду впровадження цифрової валюти центрального банку та обґрунтування передумов можливого введення ЦВЦБ в українську фінансову систему.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банк міжнародних розрахунків визначає ЦВЦБ як зобов'язання центрального банку, виражені в наявній одиниці обліку, яка служить як засобом обігу, так і засобом збереження. Міжнародний валютний фонд вважає ЦВЦБ цифровою формою існуючих фіатних грошей, яка випущена центральним банком і може виконувати функцію законного платіжного засобу [1, с. 73].

Цифрові валюти центральних банків мають унікальні характеристики, які відрізняють їх від традиційних електронних коштів як за механізмом функціонування, так і за способом зберігання. На відміну від електронних грошей, які є зобов'язаннями комерційних банків і прив'язані до рахунків у банківських або платіжних системах, ЦВЦБ передбачається зберігати у формі унікального цифрового коду. Цей код, аналогічний за своїм принципом серії та номером банкноти, виступатиме як безпосереднє зобов'язання центрального банку, що забезпечує високий ступінь надійності та стійкості до фінансових ризиків. ЦВЦБ інтегрують властивості готівкових та електронних грошей, надаючи унікальні рішення для низки ключових проблем сучасної економіки, таких як забезпечення прозорості фінансових операцій, зниження транзакційних витрат та спрощення транскордонних платежів.

За даними Міжнародного валютного фонду, цифрова валюта центрального банку здатна зменшити витрати, полегшити

безперебійний обіг грошей, покращити фінансову доступність і забезпечити безпечний доступ до грошей через цифрові канали. Вбачаючи великі можливості для покращення монетарної та фіскальної політики, центральні банки приділяють значну увагу ЦВЦБ [2].

Дана валюта доступна у багатьох формах, включаючи роздрібну чи оптову торгівлю, а також на основі облікових записів чи токенів, і включає цифрову книгу, яка може використовувати таку технологію, як блокчейн. Вона схожа на звичайну грошову одиницю, яка використовується в країнах як законний платіжний засіб і спосіб оплати, але існує в електронному вигляді та зберігається в електронних гаманцях [5].

Цифрові валюти центральних банків, як інструмент із унікальними характеристиками, вирішують кілька ключових завдань. Вони зберігають контроль центральних банків над емісією грошей, надають нові механізми управління грошово-кредитною політикою та сприяють зростанню фінансової інклюзії, особливо у країнах з високою часткою неформальної економіки. Однією з ключових переваг ЦВЦБ є їхня здатність інтегрувати властивості готівкових та електронних грошей, надаючи зручний та безпечний спосіб оплати доступний для широкої аудиторії. Водночас цифрові валюти центральних банків мають і певні мінуси, які часто пов'язані з вже згаданими перевагами. Основні переваги та недоліки цифрових валют центральних банків представимо в табл. 1.

Найбільш показовими прикладами практичної реалізації ЦВЦБ є проекти, реалізовані в Китаї, Нігерії, Ямайки та на Багамах.

Проект цифрового юаня, розробка якого була ініційована Народним банком Китаю, є однією з найбільш амбітних ініціатив щодо впровадження ЦВЦБ у світі. Основною метою проекту Цифрової валюти центрального банку Китаю є створення цифрової форми національної валюти, яка функціонуватиме поряд із традиційними засобами платежу. Однією з переваг цифрового юаня є його централізований характер, що дозволяє державі ефективно контролювати процес емісії та регулювати фінансові потоки, на відміну від децентралізованих криптовалют, таких як біткойн. Крім того, проект цифрового юаня спрямований на посилення національної валюти у міжнародних розрахунках, що підтверджується початком пілотних проектів щодо використання цифрового юаня для міжнародних трансакцій. З розширенням тестових зон та успішною адаптацією цифрової валюти

Таблиця 1

Переваги та недоліки цифрових валют центральних банків

Переваги/недоліки	Характеристика
Переваги CBDC	
Зручність	Використання CBDC можливе без відкриття банківського рахунку, грошові перекази можуть бути здійснені практично миттєво до будь-якої точки світу
Мінімізація транзакційних витрат	CBDC дозволять знизити витрати на конвертацію валют, ведення банківських рахунків, обслуговування систем «банк-клієнт» тощо
Безпека	На відміну від звичайних криптовалют, створюваних приватними особами, обіг CBDC здійснюється під державним контролем. Таким чином, забезпечується довіра користувачів до аналізованої валюти. Крім того, держава об'єктивно може вкласти на захист своєї валюти більше ресурсів, ніж приватні особи
Забезпечення стабільності національної платіжної системи	Деякі центральні банки стурбовані зростаючою концентрацією платіжних систем у руках кількох великих компаній (деякі з них – іноземні). У зв'язку з цим деякі центральні банки розглядають CBDC як засіб підвищення стійкості їх платіжних систем
Засіб протидії приватним криптовалютам	Експонентне зростання числа приватних криптовалют несе суттєві ризики для стабільності національних і світових фінансових систем. Створення надійного високоліквідного інструменту, який зможе конкурувати з існуючими криптовалютами
Розвиток цифрових технологій	CBDC впливатимуть на розвиток технологій загалом. Ширше використання цифрових грошей стимулює подальший розвиток технологій
Інструмент проведення грошово-кредитної політики	ступінь впливу CBDC на грошово-кредитну політику залежатиме від її популярності. CBDC буде «конкурувати» з готівкою та грошима комерційних банків, а також може бути використана як засіб платежу
Недоліки CBDC	
Відсутність анонімності	Саме анонімність є головною властивістю, яка зумовила популярність приватних криптовалют, її відсутність несе ризик того, що CBDC будуть не настільки популярними у населення. У зв'язку з цим, можливо, доцільніше розвивати інфраструктуру та правила обігу «традиційних» розрахункових інструментів
Відтік капіталу з банківського сектора	Будучи високоліквідним і безризиковим активом, нова валюта може почати конкурувати з вкладками в системно значимих банках. Гіпотетична CBDC може стати альтернативою багатом вкладенням з фіксованою прибутковістю, а значить, зробить ЦБ конкурентом комерційних банків щодо залучення зобов'язань
Недостатня підготовка користувачів	Широке впровадження цифрових валют вимагає наявності умінь та навичок користування технічними засобами, що забезпечують доступ до відповідних розрахункових інструментів, а також фінансову грамотність
Ризики кібербезпеки	Вони пов'язані з виникненням нових способів розкрадання криптовалют

Джерело: розроблено авторами на основі [1–7]

у національній економіці Китай планує прискорити її впровадження, що дозволить не лише підвищити рівень фінансової доступності для населення, а й зміцнити економічну стійкість країни у глобальному контексті.

Впровадження цифрової валюти eNaira у Нігерії стало знаковим кроком у трансформації фінансової системи країни, відображаючи прагнення держави адаптуватися до сучасних глобальних тенденцій та покращити доступність фінансових послуг для населення. Основною метою цього проекту було вирішення багатьох проблем, включаючи низький рівень банківського обслуговування, високі витрати на фінансові транзакції, а також обмежений доступ до сучасних платіжних інструментів у віддалених та сільських районах. Тим не менш, впровадження

eNaira стикається з рядом значних викликів. Одним із них є повільний процес адаптації населення до цифрових грошей, так як багато нігерійців, як і раніше, вважають за краще використовувати готівку, що значною мірою пояснюється недостатнім рівнем цифрової грамотності та довірою до нових форм валюти. Нігерія продовжує працювати над розширенням інфраструктури для підтримки цифрової валюти, посилюючи заходи безпеки та нарощуючи довіру користувачів до eNaira, що є ключовим фактором для успіху цього проекту у довгостроковій перспективі.

Впровадження цифрової валюти Sand Dollar на Багамах стало важливим кроком у цифровій трансформації фінансової системи країни. Основною метою проекту є підвищення фінансової інклюзії, покращення

доступності фінансових послуг для віддалених і острівних регіонів, де традиційні банки та фінансові установи найчастіше мають обмежену присутність. Sand Dollar дозволяє громадянам та підприємствам проводити операції швидше, дешевше та безпечніше, ніж з використанням готівки. Одним із ключових аспектів цифрової валюти є її здатність функціонувати в умовах обмеженого чи нестабільного інтернет-з'єднання, що важливо для Багамських островів, що складаються з багатьох невеликих островів. Sand Dollar допомагає усунути бар'єри, пов'язані з фізичним доступом до банківських установ, а також сприяє зменшенню використання готівки, що в свою чергу допомагає боротися з нелегальними фінансовими операціями та підвищує прозорість економічних процесів. Проте впровадження цифрової валюти також супроводжується викликами, такими як необхідність підвищення обізнаності та довіри населення до нових технологій.

Центральний банк Ямайки здійснив запуск Jamaican Digital Exchange (JAM-DEX) у лютому 2022 року. Поетапне розгортання розпочалося в травні 2022 року з планами залучення існуючих та нових клієнтів, а також залучення додаткових постачальників гаманців. У квітні 2023 року було запроваджено програми заохочення для торговців та власників гаманців, а в січні 2024 року центральний банк взяв на себе зобов'язання модернізувати 10 000 POS-систем для підтримки QR-кодів JAM-DEX. Основною метою розробки JAM-DEX є скорочення витрат на обробку готівки, що потенційно може заощадити близько семи мільйонів доларів США щорічно для Ямайки [4].

Пілотними проектами впровадження ЦВЦБ, що заслуговують на увагу є запуск Digital Euro Центральним Європейським банком та е-Крона у Швеції. Введення е-Крона було ініційовано Ріксбанком у відповідь на стрімке зниження використання готівки в країні, де понад 85% транзакцій здійснюється у безготівковій формі. Цей процес зумовлений високим рівнем цифровізації шведського суспільства та його готовністю до впровадження інноваційних фінансових інструментів. Таким чином, ключова мета створення е-krona полягає у забезпеченні сталого доступу населення до безпечних та доступних платіжних рішень, що перебувають під контролем центрального банку, а також у збереженні фінансового суверенітету в умовах зростання конкуренції з боку приватних платіжних платформ.

Завданням європейської ЦВЦБ буде забезпечення єдності грошей, монетарного суверенітету і цілісності фінансової системи. Очікуваним довгостроковим ефектом впровадження ЦВЦБ є сприяння стратегічній автономії та економічній ефективності шляхом введення європейського цифрового платіжного засобу, який можна буде використовувати для будь-яких цифрових платежів, який відповідатиме суспільним цілям Європи та базуватиметься на європейській інфраструктурі [3, с. 27].

Південна Корея займає лідируючі позиції у розробці власної цифрової валюти центрального банку, відомої як цифрова вона. Враховуючи високий рівень технологічного розвитку країни та значний ступінь цифровізації фінансового сектору, Банк Кореї почав активно досліджувати можливості впровадження цифрової валюти ще 2020 р. Основним мотивом розробки цифрової вони стало прагнення адаптувати національну грошово-кредитну систему до змін, спричинених цифровою трансформацією економіки, а також зміцнити фінансову стабільність в умовах зростання популярності безготівкових розрахунків та приватних цифрових активів. Метою проекту є створення стійкої, безпечної та технологічно просунутої цифрової валюти, здатної функціонувати паралельно з готівкою та безготівковими коштами. Особлива увага в рамках розробки приділяється питанням доступності цифрової вони для всіх верств населення, включаючи соціально вразливі групи, а також вивчення її впливу на монетарну політику та операційну діяльність комерційних банків.

Індія активно розпочала розробку своєї ЦВЦБ – цифрової рупії, що відображає прагнення країни адаптувати свою фінансову систему вимог цифрової епохи. Резервний банк Індії (RBI) ініціював цей проект у 2021 р., враховуючи зростаючу популярність приватних криптовалют та потребу у зміцненні фінансової стійкості. Одним із основних факторів, що спонукали до розробки цифрової рупії, є прагнення забезпечити економіку надійним, безпечним та доступним інструментом для проведення розрахунків, який працюватиме у тандемі з традиційними формами грошей, одночасно сприяючи фінансовій інклюзії та зниження транзакційних витрат. Цифрова рупія покликана вирішити кілька ключових завдань, насамперед у контексті підвищення прозорості та ефективності платіжних систем. В умовах значного поширення цифрових платежів та неформальної економіки, цифрова рупія може стати важливим інструментом боротьби з тіньовими

фінансовими потоками, покращуючи можливості для моніторингу та контролю.

Південноафриканська Республіка у 2022 р. розпочала тестування ЦВЦБ, також відомої як «цифровий ренд». Цей крок є частиною національної стратегії модернізації фінансової системи та розширення доступності фінансових послуг для населення. Ініціатива, що реалізується Південноафриканським резервним банком (SARB), спрямована на дослідження потенціалу цифрової валюти у покращенні фінансової інфраструктури країни, особливо в умовах зростання інтересу до цифрових платежів та криптовалют. Тестування цифрового ренду має на меті оцінку його впливу на різні аспекти економіки, включаючи монетарну політику, фінансову стабільність та рівень фінансової інклюзії, що є особливо актуальним для ПАР з урахуванням соціально-економічних проблем та обмеженого доступу до традиційних банківських послуг у віддалених регіонах. Основна мета тестування цифрового ренду – оцінка його функціональності та стійкості в реальних умовах. Досліджуються можливості інтеграції цифрової валюти у роздрібні та оптові платежі, а також її вплив на фінансову інфраструктуру.

Гаїті, незважаючи на економічні та інфраструктурні виклики, розпочала розробку концепції цифрової валюти центрального банку у відповідь на зростання інтересу до цифрових фінансових технологій і необхідність поліпшення фінансової інклюзії в країні. Центральний банк Гаїті (BRH) розпочав дослідження в галузі ЦВЦБ у 2021 р. з метою адаптації національної платіжної системи

до сучасних глобальних трендів та підвищення доступності фінансових послуг для широких верств населення, особливо у віддалених та важкодоступних районах. Враховуючи низький рівень охоплення банківськими послугами та високу частку неформальної економіки, існуючі проблеми вимагають радикальних змін у доступі громадян до фінансових інструментів. У цьому контексті розроблення цифрової валюти центрального банку розглядається як стратегічний інструмент для покращення фінансової доступності, підвищення прозорості фінансових операцій та скорочення витрат, пов'язаних з готівковим грошовим обігом.

В Україні готується пілотний проект з тестування цифрової гривні, яка буде називатися «е-гривня». Цей проект планує НБУ (Національний банк України) запустити в 2025 році. Мета е-гривні – доповнити готівкову та безготівкову форму гривні, забезпечуючи цифровізацію економіки та зростання прозорості розрахунків. Законом України «Про платіжні послуги» [8], що вступив в силу 01.08.2022 року встановлено, що цифрові гроші Національного банку України – це електронна форма грошової одиниці України, емітентом якої є Національний банк України, вони використовуються фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій і розрахунків.

Основні переваги проекту представлені на рис. 1.

CBDC матиме значний вплив на зростання світового ринку платежів. FXC Intelligence повідомляє, що світовий ринок міжбанківських платежів B2B, як очікується, зросте на

Рис. 1. Основні переваги впровадження е-гривні

Джерело: розроблено авторами на основі [1–7]

43% до 56,1 трильйонів доларів до 2030 року. При використанні CBDC під час проведення оптових та споживчих міжнародних платежів, загальний ринок, як очікується, зросте на 53% до 290,2 трильйонів доларів у 2030 році [9].

Отже, виходячи з наведеного дослідження представимо модель класифікації країн за рівнями готовності до запровадження ЦВЦБ (табл. 2).

Розроблена модель враховує економічну, технічну та соціальну інфраструктуру, що дозволяє більш точно прогнозувати успішність їхньої інтеграції. Така модель сприяє формуванню ефективних стратегій та рекомендацій для державних органів та фінансових установ. Високий рівень готовності: характерний для країн із розвиненими фінансовими ринками, високим ступенем цифровізації економіки та значною довірою населення до державних фінансових ініціатив. Середній рівень готовності: властивий країнам з економікою, що швидко розвивається, де активно впроваджуються цифрові технології, але залишаються проблеми з їх масовим застосуванням та доступністю. Низький рівень готовності: спостерігається в країнах з обмеженими ресурсами, де відсутня розвинена інфраструктура та спостерігається низький рівень фінансової та цифрової грамотності.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило високу актуальність цифрових валют центральних банків (ЦВЦБ) в умовах глобальної цифровізації та популярності криптовалют. Аналіз передумов їх появи, поточного стану та перспектив розвитку

дозволив визначити ключові переваги та ризики, пов'язані з їх впровадженням.

Таким чином, можна стверджувати, що впровадження цифрових валют центральних банків у різних країнах світу глибоко впливає на еволюцію глобальних фінансових систем. Досліджені приклади ЦВЦБ, такі як цифровий юань в Китаї, eNaira в Нігерії, Sand Dollar на Багамах, а також проекти в Південній Кореї та Гаїті та в інших країнах ілюструють різноманітність підходів та цілей, які переслідують різні держави при запровадженні цифрової валюти центральних банків. Ці ініціативи просувають фінансову інклюзію, сприяють покращенню доступу до платіжних послуг та підвищують прозорість фінансових операцій, що має важливе значення для сталого розвитку економік.

Однак, на шляху впровадження цифрових валют виникають значні виклики. Зокрема, такі країни, як Нігерія та Гаїті, стикаються з інфраструктурними та соціальними проблемами, включаючи низький рівень цифрової грамотності та обмежений доступ до банківських послуг, що уповільнює процес інтеграції ЦВЦБ у національні системи. В той час, як Китай і Багами продемонстрували успішні приклади впровадження цифрових валют проблема безпеки даних, а також довіра населення залишаються важливими аспектами для досягнення довгострокової ефективності.

В Україні також Національним банком готується пілотний запуск цифрової валюти – е-гривні. Мета е-гривні – доповнити готівкову та безготівкову форму гривні, забезпечуючи цифровізацію економіки та зростання прозорості розрахунків.

Таблиця 2

Класифікація країн за рівнями готовності до впровадження цифрових валют центральних банків на основі міжнародного досвіду

Рівень готовності	Критерії	Приклад країн
Високий рівень готовності	Розвинена інфраструктура цифрових платежів та активне тестування ЦВЦП	Китай (цифровий юань: e-CNY)
	Висока цифрова грамотність населення	Швеція (проект e-Krona)
	Стабільна економіка з можливостями масштабного впровадження інновацій	Південна Корея (розробка цифрової вони).
Середній рівень готовності	Наявність пілотних проектів ЦВЦБ та готовність до їх тестування	Україна (проект е-гривня)
	Помірно розвинена цифрова інфраструктура з деякими обмеженнями	Індія (розробка цифрової рупії)
	Проблеми із забезпеченням охоплення віддалених територій	ПАР (Початок тестів)
Низький рівень готовності	Недостатньо розвинена технічна база, низький рівень довіри населення до фінансових інституцій	Нігерія (впровадження eNaira)
	Проблеми з доступністю інтернету та низький рівень цифрової грамотності	Багами (обмеження Sand Dollar за офлайн-платежів)
	Обмежені ресурси для масштабного застосування	Гаїті (розробка концепції).

Джерело: розроблено авторами

Бібліографічний список

1. Ходакевич С. І., Пономаренко К. О., Урванцева С. В. Цифрові валюти центральних банків: сутність та перспективи впровадження. *Стратегія економічного розвитку України*. 2022. № 50. С. 71–81.
2. Чернишова О. Б., Возняковська К. А., Башлай С. В. Світовий досвід розвитку цифрових валют центральних банків і його впровадження в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-87> (дата звернення: 15.05.2025)
3. Корнівська В. О. Світовий досвід дослідження і впровадження цифрової валюти центрального банку: інституційний аспект. *Проблеми економіки*. 2023. № 1. С. 23–31.
4. Король М., Михайлюк О. Особливості світових тенденцій в сфері цифрових валют центральних банків провідних країн світу. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-19> (дата звернення: 15.05.2025)
5. Боднар О. А., Красноноженко В. О., Нестерчук Т. В., Тішечкіна К. В. Цифрові валюти центральних банків: нові можливості та ризики. *Modern Economics*. 2024. № 43. С. 16–23.
6. Олійник О. Цифрові валюти центральних банків (CBDC) і Європейський криптовалютний ландшафт: виклики, можливості та перспективи регулювання. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. №4. С. 177–187. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-25> (дата звернення: 15.05.2025)
7. Нападівський І. Цифрові валюти центральних банків: головні риси, перспективи, їх місце у фінансовій екосистемі. Матеріали конференції МЦНД, (13.12.2024; Рівне, Україна), 2024. С. 50–52. DOI: <https://doi.org/10.62731/mcnd-13.12.2024.001> (дата звернення 15.05.2025)
8. Закон України «Про платіжні послуги» № 1591-IX від 30.06. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1591-20> (дата звернення 15.05.2025)
9. The Digital Evolution of money. Ripple. 2023. URL: <https://ripple.com/reports/CBDC-Digital-Evolution.pdf> (дата звернення: 15.05.2025)

References

1. Khodakevych S. I., Ponomarenko K. O., Urvantseva S. V. (2022) Tsyfrovi valiuty tsentralnykh bankiv: sutnist ta perspektyvy vprovadzhennia [Central bank digital currencies: essence and prospects for implementation]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, vol. 50, pp. 71–81. [in Ukrainian]
2. Chernyshova O. B., Vozniakovska K. A., Bashlai S. V. (2021) Svitovyi dosvid rozvytku tsyfrovykh valiut tsentralnykh bankiv i yoho vprovadzhennia v Ukrainy [World experience in the development of central bank digital currencies and its implementation in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-87> (accessed May 15, 2025) [in Ukrainian]
3. Kornivska V. O. (2023) Svitovyi dosvid doslidzhennia i vprovadzhennia tsyfrovoi valiuty tsentralnoho banku: instytutsiinyi aspekt [Global experience in researching and implementing central bank digital currency: institutional aspect]. *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 23–31. [in Ukrainian]
4. Korol M., Mykhailiuk O. (2024) Osoblyvosti svitovykh tendentsii v sferi tsyfrovykh valiut tsentralnykh bankiv providnykh krain svitu [Features of global trends in the field of digital currencies of central banks of leading countries of the world]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-19> (accessed May 15, 2025) [in Ukrainian]
5. Bodnar O. A., Krasnonozhenko V. O., Nesterchuk T.V., Tishechkina K. V. (2024) Tsyfrovi valiuty tsentralnykh bankiv: novi mozhlyvosti ta ryzyky [Central bank digital currencies: new opportunities and risks]. *Modern Economics*, vol. 43, pp. 16–23. [in Ukrainian]
6. Oliinyk O. (2024) Tsyfrovi valiuty tsentralnykh bankiv (CBDC) i Yevropeiskyi kryptovaliutnyi landshaft: vyklyky, mozhlyvosti ta perspektyvy rehuliuвання [Central Bank Digital Currencies (CBDCs) and the European Cryptocurrency Landscape: Challenges, Opportunities and Regulatory Perspectives]. *Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal*, vol. 4, pp. 177–187. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-25> (accessed May 15, 2025) [in Ukrainian]
7. Napadovskyi I. I. (2024) Tsyfrovi valiuty tsentralnykh bankiv: holovni rysy, perspektyvy, yikh mistse u finansovii ekosystemi [Central bank digital currencies: main features, prospects, their place in the financial ecosystem]. *Materialy konferentsii MTsND* (13.12.2024; Rivne, Ukraine), p. 50–52. Available at: [10.62731/mcnd-13.12.2024.001](https://doi.org/10.62731/mcnd-13.12.2024.001) (accessed May 15, 2025) [in Ukrainian]
8. Zakon Ukrainy “Pro platizhni posluhy” № 1591-IX vid 30.06. 2021 r. [Law of Ukraine “On Payment Services” No. 1591-IX dated June 30, 2021.]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1591-20> (accessed May 15, 2025) [in Ukrainian]
9. The Digital Evolution of money. Ripple (2023) Available at: <https://ripple.com/reports/CBDC-Digital-Evolution.pdf> (accessed May 15, 2025)

Стаття надійшла до редакції 17.05.2025

Dmytro Kretov

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Banking,
Odesa National Economic University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7129-4040>

Olena Kretova

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of International Economic Relations,
Odesa National Economic University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4191-1375>

Dana Ignatenko

Student,
Odesa National Economic University

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF IMPLEMENTING A CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY

The article is devoted to the current problem of the introduction of central bank digital currencies (CBDCs), which is gaining increasing importance in the context of the rapid digitalization of the global economy and the growing popularity of private digital assets. The purpose of the study is to analyze international experience in developing and testing digital currencies, study their impact on the economies of different countries, and develop recommendations for adapting digital currency implementation strategies taking into account national characteristics. It is determined that central bank digital currencies have unique characteristics that distinguish them from traditional electronic funds both in terms of the mechanism of operation and the method of storage. Attention is drawn to the fact that central bank digital currencies solve several key tasks, namely: they maintain central banks' control over money issuance, provide new mechanisms for managing monetary policy, and contribute to the growth of financial inclusion, especially in countries with a high share of the informal economy. Also, one of the key advantages of CBZs is their ability to integrate the properties of cash and electronic money, providing a convenient and secure payment method accessible to a wide audience. At the same time, central bank digital currencies also have certain disadvantages, which are often associated with the already mentioned advantages, such as lack of anonymity, capital outflow from the banking sector, insufficient user training, and cybersecurity risks. The article examines examples from China, Jamaica, Nigeria, South Korea, the Bahamas, and Haiti, which demonstrate a variety of approaches to integrating the Central Bank and face different challenges in their implementation. A model for classifying countries by their level of readiness for the implementation of the Central Bank, based on economic, technical, and social factors, is proposed. This model allows us to identify the most effective strategies for integrating digital currencies and minimizing their associated risks. The conclusions emphasize that the successful implementation of a digital currency can contribute to the sustainable development of financial markets, expanding access to financial services, and increasing trust in digital financial instruments among the population.

Keywords: Central bank, central bank digital currency, blockchain, cybersecurity, payment system, monetary policy.